

Januari

Laat de knallen maar komen, het is toch de laatste keer. Of geloven jullie niet in sprookjes? In ieder geval wensen we je een gezond nieuw jaar.

Voor onze lezing in maart hebben we HULP van JULLIE nodig. We krijgen een mooi verhaal voorgeschoteld over Betuwnaren, die zich geroepen voelden onderdeel te worden van het Pauselijk leger eind negentiende eeuw. Van deze 'Zouaven' willen we graag een overzicht van groot/ouders en nazaten tot in de huidige tijd. Hiermee hopen we de levende nazaten te kunnen bereiken voor deze avond.

Als je in of rond Culemborg woont en je wilt beginners en gevorderden, eens in de maand, helpen met hun hobby, stuur nog even een mailtje aan de [secretaris](#). We kunnen nog een paar leden gebruiken voor we opstarten. Ervaren leden van andere locaties gaan helpen met het opstarten.

Spreuk van de maand:

"Als je niet weet wat je wilt, kom je nergens"

LEZINGEN in ons werkgebied

*NGV Betuwe ngv-afdelingen.nl/bet/

Alle lezingen in 2026 zullen plaatsvinden op de 4e woensdagavond, met één uitzondering: die in januari. Dat wordt een week eerder.

- wo 21 jan.: FamilySearch door Yvonne Bosch.
- wo 25 feb.: Een Indische jongen in Bommel door Inke Genefaas en Tineke Rouschop.

- wo 25 mrt.: Zouaven uit de Betuwe door Annelies van Bronswijk en boek aanbidding door Lieven Gorissen aan de Bisschop van Utrecht.

Heb je ook een voorstel voor een lezing, stuur die dan aan *Maria*.

***Oudheidkamer Tiel** *oudheidkamer-tiel.nl*

- do 19 feb.: De Oudheidkamer in de Tielse samenleving, door Emile Smit
- di 17 mrt.: Van bramenparadijs tot historische begraafplaats, door Pierre van der Schaaf.
- 11 mei: Jubileumlezing door Maarten van Rossem in de kleine zaal van de Agnietenhof.

***Hist.Kring West-Betuwe** *hkwb.nl in de Pluk, Geldermalsen*

- di 20 jan.: Acquoy in het vizier, door Henk Dijk.
- wo 18 feb.: Emigratie naar Nieuw Nederlanders, door Martin IJzerman.

- di 17 mrt.: Expeditie berichten door Eppo Steenhuisen.
- wo 15 apr.: ALV en lezing over bouwhistorie van de Centrumkerk te Geldermalsen door Hans Wijbenga in de kerk zelf.

***Hist.Kring Bommelerwaard** *hkbommelerwaard.nl*

- do 22 jan.: De Deltawerken van de 19^e eeuw, door Ad Hartjes in De Weesboom in Ammerzoden.

***Hist.Kring Kesteren e.o.** *hkko.nl*

- ma 12 jan.: Een ontmoeting in 1944 door Ria Kragten in het Streekmuseum Baron van Brakell in Ommeren.

***Voet van Oudheusden** voor bezoek lezingen moet aangemeld worden op voetvanoudheusden.nl

- zo 25 jan.: Emerentianalezing en nieuwjaarsborrel
 - di 24 feb.: ALV en lezing over het Amsterdam-Rijnkanaal door Care Schweig.
 - di 24 mrt.: Eendenkooien, door Jan Taat
 - do 23 apr.: Meidagen 1940. Inval van de Duitsers, door Tony Mouw
 - di 26 mei: De gewone man, door Jol Palm
-

StamboomCafé's.

Onze enthousiaste leden staan weer klaar om je over de hobbels en ravijnen van je onderzoek heen te helpen. Dus breng je problemen mee en hopelijk kan je dan je oplossingen weer mee naar huis nemen. Wil je ook eens helpen met het StamboomCafé, ook dan ben je van harte welkom. Voor Zaltbommel en Geldermalsen zijn we op zoek naar helpende handen. Met nog meer helpende handen kunnen we ook elders zo'n StamboomCafé houden, bijvoorbeeld in Culemborg. Meld je aan als je hier je hobby wilt uitdragen aan anderen of overleggen met andere verslaafden aan familiehistorie.

- * **Geldermalsen** in de bibliotheek in De Pluk een StamboomCafé 14 jan. woensdagmorgen van 10-12uur in samenwerking met de Historische Kring West-Betuwe.
- * **Zaltbommel**, woensdagavond 14 jan. van 17.30 tot 19.30 StamboomCafé in de bibliotheek aan de Courtine, samen met de Historische Kring Bommelerwaard.
- * **Tiel**: Op 2e vrijdagmiddag, 9 januari van 2 tot 4uur, is in het RAR een StamboomCafé.

Genealogie: doe het samen, dan kom je verder.

CURSUS voorjaar 2026

Van wie ben jij er één?

Als dat aan je gevraagd wordt, dan gaat dat over je naam, je familie en je achtergrond. Als je kennissen/familie hebt, die een beginnerscursus willen volgen, laat ze zich opgeven voor de komende cursus in het voorjaar. Maar jij mag zelf natuurlijk ook komen. Reserveren kan ook via onze afdelingswebsite, net als voor je buurman/vrouw. Hier aanmelden.

Onze afdelingswebsite

Zoeaven uit de Betuwe, wie, wanneer, waarom:

bron: wikipedia

De Pauselijke Zoeaven (ouder *Nederlands*: zouaven) (*Italiaans*: Zuavi Pontifici) waren, in navolging van de Franse *zoeaven*, een *infanterie-eenheid* van de *Kerkelijke Staat* (1861-1870), opgericht als antwoord op interne instabiliteit en op de *Risorgimento*, de beweging die het van oudsher in grotere en kleinere staten en staatjes verdeelde Italië wilde verenigen tot één Italiaanse staat. In het kader van de Risorgimento werd de Kerkelijke Staat bedreigd door militaire en guerrilla-aanvallen die werden geleid door *Victor Emanuel II*, koning van Sardinië, en diens bondgenoot *Giuseppe Garibaldi*, een *liberaal* en *nationalist* die streefde naar de *scheiding van kerk en staat*. Ook interne instabiliteit vormde een grote bedreiging voor het voortbestaan van de Kerkelijke Staat.

In het *Revolutiejaar 1848* waren er opstanden die leidden tot een kortstondige *Romeinse Republiek (1849)*. Franse legers hielpen de paus toen weer in het zadel, maar de

problemen bleven voortduren. Om deze dreigingen het hoofd te bieden, riep *paus Pius IX* in 1860 de gehele katholieke wereld op om jonge, ongehuwde mannen te zenden, om als vrijwilliger dienst te doen in dit legeronderdeel. De Pauselijke Zoeaven vormden samen met de *Zwitserse Garde* het leger van de *Kerkelijke Staat*.

Van de ruim 50 Betuwse Zoeaven willen we graag hun nazaten uitnodigen voor de lezing in maart, wanneer ook hierover een boek wordt gepresenteerd aan het bisdom Utrecht.

KIJK OP ONZE WEBSITE OM TE ZIEN WAAR JE KAN HELPEN.

Sociale Media NGV Betuwe

X.com vh Twitter @NGV_BET

In 1747 al vuurwerk ellende: Geen vuurwerk in de buurt van rieten daken of schepen! Dat bepaalden de bestuurders van de Zijpe- en Hazepolder in 1747 met deze 'keur'. De bestuurders hadden vernomen dat er mensen waren die 'Voetzoekers ofte eenige andere Vuur-Werken' hadden gegooid naar 'Buurte en de huysen die met Riete of Stroo-Daacken gedekt zyn' en zelfs ook naar schepen. Een enorm brandgevaar! Daarom werd besloten dat mensen die vuurwerk afstaken minstens 'hondert Roeden' bij die daken en schepen vandaan moesten blijven. Het vuurwerkverbod dat vanaf het nieuwe jaar waarschijnlijk gaat gelden, is een stuk verstrekkender dat dit 18de-eeuwse voorbeeld uit de Zijpe. Maar vuurwerkoverlast en -regels zijn minder nieuw!

Facebook <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064836245128>

Nog even en....

Een nieuwe reeks Verborgen Verleden start weer.

Eerste aflevering op zaterdag 3 januari 2026.

We want you!

Het bestuur mag best wat versterking hebben. Zou jij onze leden wat ondersteuning willen bieden als onderdeel van het afdelingsbestuur, neem dan eens [contact](#) op met de secretaris, of kom naar een stamboomcafé en spreek één van de organisatoren aan. Mocht je kennis van hebben van Wordpress, dat zou geweldig zijn, omdat we dan met z'n tweeën de website kunnen onderhouden. Nu valt het onderhoud van de site stil als de webmaster uitvalt.

Nieuws van de archieven/bibliotheken/historische verenigingen/enz.

RAR

De Geldersche Maatschappij voor Landbouw had afdelingen Nederbetuwe en Kesteren-Opheusden. Het notulenboek is nu bij het RAR [hier](#) in te zien,

Utrechts Archief

Het Utrechts Archief heeft ruim 1,5 kilometer archieven van vrijwel alle spoorwegmaatschappijen vanaf het begin van de 19e eeuw als schenking ontvangen van de NS. Deze archieven waren al als langdurige bruikleen beschikbaar via de website en studiezaal van Het Utrechts Archief. Bekijk het [overzicht van de NS-onderdelen met toegangscode](#)

Amsterdams Archief

Er zijn twee nieuwe indexen

toegevoegd op de website, met daarin duizenden nieuwe namen. Het gaat om een index op namen van de minnen, in dienst van het Aalmoezeniersweeshuis, en de kinderen die ze

verzorgden in de periode 1780-1826, en om de leden van de Blauwe Knoop van 1912 tot en met 1922, een vereniging voor geheelonthouders.

Het nieuwe zoekstelsel (nu op beta.archief.amsterdam) zit nog met een aantal vervelende bugs, waardoor de nieuwe raadplegingsomgeving voorlopig is uitgesteld. De huidige systemen op archief.amsterdam blijven beschikbaar.

CBG

Het CBG organiseert, samen met het Drents Archief in Assen op 13 juni het Famillement in 2026.

Nationaal Archief

Op vrijdag 2 januari is het weer Openbaarheidsdag. Talrijke archiefstukken kunnen dan voor het eerst geraadpleegd worden. Dus zonder beperking op de openbaarheid. Het gaat om dossiers die tot dan toe gesloten of alleen onder voorwaarden in te zien waren. Houd hiervoor de website in de gaten.

CABR

Vanaf 2 februari 2026 is het mogelijk om op twaalf extra locaties in Nederland onderzoek te doen in de digitale versie van het Centraal Archief Bijzonder Rechtspleging (CABR). Het gaat om het [*NIOD Instituut*](#)

[*voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies*](#) in Amsterdam en elf Regionaal Historische Centra's (RHC's). Een overzicht van de RHC's vindt u op de pagina [*archieven in Nederland*](#). Een afspraak maken bij die nieuwe locaties blijft nodig.

Ons Land *onsland.nl*

Naast Delpher heeft de KB nog een interessante website in lucht gebracht. Deze gaat over de relatie Nederland en de voormalige kolonie Oost Indië/Indonesië. Ook hier kan op personen worden gezocht.

VeleHanden

Kijk eens op de site dan weet je welke resultaten onderweg zijn voor je onderzoek. Bijvoorbeeld dat inmiddels meer dan de helft van de patentregisters (1806-1894) uit het archief van RAR al zijn

getranscribeerd. Wil je hier bij helpen, meld je dan aan voor het project 'Content met een Patent' op velehanden.nl.

Yory.nl

Als voorbereiding op de lezing van Yvonne Bosch over FamilySearch kun je bij Yory alvast kijken naar een [video](#) over 'Aan de slag met de catalogus' van FamilySearch. Een mooi stukje werk van Indie van Lieshout.

Kijk maar eens verder op onze facebook, X(twitter)site en afdelingssite.

Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen, stuur dan een [mailtje](#)
